

Raadsstuk

Onderwerp: Beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2017-2020
BBV nr: 2016/324154

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 is de taak beschermd wonen door het Rijk gedecentraliseerd naar de (centrum)gemeenten. Haarlem is centrumgemeente voor de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. De raad heeft op 11 september 2014 het beleidskader “decentralisatie beschermd wonen” vastgesteld (2014/271414). In 2015 is conform dit beleidskader gewerkt aan een zachte landing en het waarborgen van continuïteit van zorg. De transformatie van beschermd wonen moet echter nog in grote mate vorm worden gegeven. Daarom is in het transformatieprogramma Sociaal Domein Haarlem (2015/168421) opgenomen dat in 2016 een regionaal beleidskader beschermd wonen zal worden voorgelegd.

Begin 2016 is de startnotitie “naar een regionaal meerjarenbeleidskader beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2017-2020” (2015-519710) in de commissie Samenleving besproken. In de startnotitie zijn maatschappelijke opvang en beschermd wonen als samenhangende beleidsterreinen beschouwd. Voorliggend beleidskader vervangt hiermee de nota “Regionaal Kompas 2015-2020” (2014/072764) die in 2014 is vastgesteld voor maatschappelijke opvang. Gedurende het vervolgtraject is ook vrouwenopvang toegevoegd aan de doelgroep. Het gaat dan om cliënten die een ondersteuningstraject in de vrouwenopvang volgen en toe zijn aan wonen en herstellen in de wijk.

De verantwoordelijke wethouders in de regiogemeenten onderschrijven het beleidskader. Zij zullen het beleidskader ook voorleggen aan hun college en raad.

De uitwerking van het beleidskader zal zijn beslag krijgen in een uitvoeringsprogramma. Omdat de vraag naar maatschappelijke opvang de afgelopen periode gegroeid is, vraagt de uitvoering van dit beleidsveld om maatregelen op de korte termijn. Deze zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Opvang 2016/2017. Dit uitvoeringsprogramma volgt de lijn van het beleidskader.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- Het beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2017-2020 vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Een integrale inrichting van de regionale taken beschermd wonen, maatschappelijk opvang en vrouwenopvang binnen het sociaal domein, zodanig dat:

1. Alle cliënten maatschappelijke opvang, beschermd wonen en vrouwenopvang zo volwaardig mogelijk zullen wonen met herstelondersteuning gericht op inclusie, burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de lokale omgeving;
2. De benodigde ondersteuning betaalbaar en toekomstbestendig is.

4. Argumenten

Het beleidskader past binnen bestaand beleid transformatie van het sociaal domein

De taken op het terrein van beschermd wonen en maatschappelijke opvang worden regionaal georganiseerd en afgestemd. Haarlem is centrumgemeente voor de IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Dit beleidskader past binnen de door de Haarlemse raad

vastgestelde beleidskaders ‘Samen voor Elkaar’ en binnen het in september 2015 door het College vastgestelde transformatieprogramma sociaal domein. Dit beleidskader past eveneens binnen de doelstellingen – het versterken van de eigen kracht en zelfredzaamheid en uitstroom naar zelfstandig (begeleid) wonen van mensen met een psychiatrische achtergrond - van programma 2 van de programmabegroting, ondersteuning en zorg , beleidsveld 2.2 opvang en beschermd wonen.

Er is draagvlak van alle gemeente en alle partners

Samenwerking tussen gemeenten en partners is noodzakelijk voor het realiseren van aansluiting op lokaal beleid en aansluiting in de gehele keten. Het beleidskader is tot stand gekomen na een intensief visietraject in de eerste helft van 2016, waarin alle partijen – gemeenten, zorgorganisaties, cliënten, woningcorporaties – actief en constructief hebben geparticipeerd. De uitkomsten gebundeld in de opbrengstnota Opvang, Wonen en Herstel worden breed gedeeld.

Alle gemeenten en partners krijgen in het uitvoeringsprogramma wederom een belangrijke rol.

Voor cliënten is er een diversiteit aan beschermende woonplekken met flexibele herstelondersteuning in de wijk

Cliënten kunnen en willen thuis wonen met flexibele herstelondersteuning. Op basis van de opbrengsten van het visievormingstraject zijn hiervoor zes bouwstenen essentieel. Deze bouwstenen vormen de structuur van de visie. Aan de hand van deze zes bouwstenen zijn de meest essentiële uitgangspunten, doelstellingen en prioriteiten beschreven om kwetsbare inwoners maatschappelijke ondersteuning te bieden.

De bouwstenen zijn:

1. De cliënt centraal: herstelvragen en hersteldoelen;
2. Hersteltrajecten op maat;
3. Huisvesting voor herstel;
4. Ondersteuning voor herstel;
5. Wijken voor preventie en inclusie;
6. Samenwerken in ketens.

Er zijn voor de periode van 2017-2020 drie ambities geformuleerd.

Het voorkomen van verergering of opstapeling van problemen en daarmee sociale en/of maatschappelijke uitval

De eerste ambitie in het beleidskader is een preventie offensief. We willen dat kwetsbare inwoners zich welkom voelen in hun buurt en mee kunnen doen. Daarnaast signaleren bewoners én professionals in deze buurten tijdig wanneer het niet goed gaat met iemand en er meer of andere ondersteuning nodig is. Ook zullen cliënten na een (intensief) traject in de maatschappelijke opvang, beschermd wonen of vrouwenopvang niet in een keer losgelaten worden, maar moet er gerichte nazorg plaatsvinden: terugvalpreventie.

Een hersteltraject op maat

De tweede ambitie is alle cliënten een hersteltraject op maat te bieden : zelfregie, één hersteltraject, één trajectregisseur. Het hersteltraject bestaat uit meerdere onderdelen, hetzij gelijktijdig, hetzij na elkaar. Het principe één huishouden-één plan- één regisseur wordt aangehouden voor elke cliënt, hoe zwaar of licht, hoe kortdurend of langdurend de trajecten ook zijn.

Veel meer cliënten willen en kunnen thuis in een zelfstandige woning wonen

Veel meer cliënten willen en kunnen in een zelfstandige woning gaan wonen. Dat kan als zij flexibele herstelondersteuning krijgen.

Daar waar nu 95% van de cliënten verblijft in diverse vormen van intramuraal wonen, kan en wil een substantieel deel de komende jaren zelfstandig wonen in een zelf gehuurde woning (thuis). Hiermee kunnen we komen tot een reductie van circa 50% van de intramurale plekken.

Financiële paragraaf

In de meicirculaire 2016 zijn opnieuw de budgetten voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang vastgesteld voor de komende jaren.

Financiële middelen n.a.v. meicirculaire 2016	2017	2018	2019	2020
Maatschappelijke opvang	7.625.546	7.625.546	7.625.546	7.625.546
Beschermd wonen	38.623.606	39.817.811	40.724.436	40.719.773
Vrouwenopvang	3.344.777	3.598.232	3.598.232	3.598.232

Er zijn geen aanwijzingen dat de financiële middelen vanuit het Rijk voor maatschappelijke opvang, beschermd wonen en vrouwenopvang de komende vier jaar (weer) drastisch zullen wijzigen. Het Rijk heeft wel aangekondigd dat de verdeling van de financiën naar de centrumgemeenten een tijdelijke situatie is; uiteindelijk zal beschermd wonen (en naar alle waarschijnlijkheid maatschappelijke opvang) een taak van alle gemeenten worden, met bijbehorende bekostiging per gemeente. Dat is vooralsnog niet aan de orde voor de vrouwenopvang. Dit betekent dat Haarlem tot 2020 budgetverantwoordelijk is.

5. Risico's en kanttekeningen

Gezamenlijke aanpak en gedeelde verantwoordelijkheid van alle partners vragen aandacht

Bij het uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel zijn veel partijen betrokken. Er is een risico dat de uitwerking van de ambities niet tijdig tot stand komen vanwege verschillend tempo, belemmerende wetgeving en strijdige belangen.

Net zoals bij de totstandkoming van het beleidskader, zal bij het opstellen en de uitwerking van het uitvoeringsprogramma er nauw moeten worden samengewerkt met alle partners. In een duurzaam partnerschap tussen cliënten, maatschappelijke organisaties, gemeenten en andere betrokken zal er gewerkt worden aan de ontwikkeling van nieuwe werkwijzen, samenwerkingsvormen en arrangementen.

Druk op de woningmarkt

Voor het bereiken van de beoogde resultaten zijn passende en verschillende woningen nodig in de regio, met name goedkope woningen. Vanwege de grote druk op de woningmarkt in onze regio is hiervoor veel inspanning en creativiteit nodig.

6. Uitvoering

Het (concept) beleidskader is ter advisering voorgelegd aan de Participatieraad. Het advies

van de Participatieraad is ontvangen, deze adviezen zijn verwerkt in het beleidskader. De reactie op het advies is door het college aan de Participatieraad verzonden

In de 2^e helft van 2016 wordt een uitvoeringsprogramma Opvang, Wonen en Herstel opgesteld. Hierbij wordt nadrukkelijk de samenhang en samenwerking gezocht met aanpalende ontwikkelingen en domeinen. Zo is er per programma (indien van toepassing) afstemming nodig met:

- Verwervingsstrategieën in de regio (sociaal domein breed);
- Het toegangsbeleid in de regio (sociaal domein breed);
- De bekostigingssystematiek in de regio, inclusief pgb-beleid (sociaal domein breed);
- De beleidsmonitoringsystematiek (gerelateerd aan systematiek contractbeheer);
- Kwaliteitseisen aan zorg;
- Afstemming met zorgverzekeraars.

De werkgroepen laten zich adviseren door vertegenwoordigers van aanbieders, cliëntenorganisaties en ambtelijk specialisten.

Het uitvoeringsprogramma zal ter kennisname aan de raad gestuurd worden.

7. Bijlagen

- A. Beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2017-2020
- B. Bijlage 1 opbrengstnota Opvang, Wonen en Herstel
- C. Advies nota Opvang, Wonen en Herstel en Opbrengstnota van de Participatieraad
- D. Reactie van het College op het advies van de Participatieraad inzake het beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2017-2020

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

Het beleidskader Opvang, Wonen en Herstel 2017-2020 vast te stellen.

Gedaan in de vergadering van ... ..

De griffier

De voorzitter